

Amintiri din satul natal

Tata, ca și ceilalți oameni mai în vârstă din sat care au făcut războiul, aveau mare respect pentru uniforma militară, dar în același timp, și mare oroare. La sărbători, dar și pe la diferite munci, când se întâlneau, discuțiile lor erau mai mult despre armată, despre întâmplări din războiul dus pe teritoriul țării, dar și peste graniță, în Rusia, Ungaria, Cehoslovacia.

Amintirile lor din război erau relativ proaspete, trecuseră doar 15-20 de ani de la acele vremuri. Îmi povesteau cu mare durere, că la începutul celui de-al Doilea Război Mondial, Dictatul de la Viena din 30 august 1940 a împărțit județul Bihor în două părți. Partea central-nordică și cea de vest au intrat în componența Ungariei, iar restul județului a rămas la România. Zona Beiușului a rămas în Bihorul românesc, dar noua graniță dintre România și Ungaria era relativ aproape, pe la Tinca-Holod. Vreme de patru ani, din 30 august 1940 până în 25 octombrie 1944, aproape de această nouă graniță a fost multă durere. În multe cazuri, granița a despărțit părinți de copii, neamuri, prieteni, cunoștințe, care nu se mai puteau întâlni, sfătui, întrajutora, nu mai puteau discuta. Sfârșitul războiului a adus o mare bucurie pentru locuitorii Bihorului, dar mai ales pentru cei care se aflau aproape de această odioasă și nefirească graniță.

Relatările lor erau cutremurătoare, noi, copiii, eram „ochi și urechi” și ne înfioram ascultându-i. Unii făceau mișcări cu mâinile, arătând cum veneau avioanele deasupra lor, aruncând peste tot câmpul flăcările morții, de care nu aveai cum să te ferești, ca să scapi cu viață, trebuia să ai noroc să nu te atingă. Uneori se întâlneau avioanele noastre cu avioanele inamice și „spectacolul” pe cer era îngrozitor, în final văzând cum unele din ele luau foc în aer și se prăbușeau ca niște torțe aprinse. Toți povesteau că, într-un război, la aviație este cel mai periculos, și din acest motiv mi-a atras atenția tata să nu merg la aviație.

Într-o duminică friguroasă de iarnă, un grup de patru bărbați, după ce veniseră de la biserică, povesteau în uliță întâmplări din război. Unul dintre ei era fără căciulă și dărdăia de frig ascultându-i pe ceilalți. Văzându-l, unul din grup îl întreabă:

- Măi Gheorghie, de ce nu ți-ai luat căciula aia cu urechi, ca să nu-ți fie frig?
- De când am avut accidentul, nu o mai port!
- Ce accident?-ziseră, deodată, toți bărbații în cor, întorcând privirea spre el.
- Mi-a oferit unul o palincă...și io nu l-am auzit...

Iarna, părinții, mai ales mamele, mereu ne atrăgeau atenția să ne îmbrăcăm bine, când ieșeam afară la joacă, să nu răcim. Uneori, și așa înfodoliți, ne mai îmbolnăveam și nu înțelegeam cum umblă desculți, din casă în casă după „de-ale gurii”, o țigancă, pe zapadă, și spunea că nu îi este frig!

În perioada 1968-1972 am urmat „cu sârg” cursurile Liceului Militar „Dimitrie Cantemir” din Breaza, fiind prima promoție care a dat examen de admitere după terminarea clasei a VIII-a, deci prima promoție care „a mâncat pe pâine”, începând de la 15 ani, patru ani de instrucție, pregătire teoretică și pregătire militară. Până atunci, din 1962 când a fost reînființat și până în

1968, liceul a funcționat cu o durată a învățământului de numai doi ani, elevii fiind selecționați, prin concurs, din rândul claselor a X-a de la liceele teoretice din țară.

Drumul de la stația CFR Sudrigiu la Breaza, un orașel de pe Valea Prahovei, aproape de Sinaia, l-am făcut cu trenul personal în 25 de ore, timp în care aproape că nu mi-am desprins privirea de pe geam, pentru a admira peisajele pe unde treceam. Era prima oară când mă smulgeam din cuibul copilăriei mele dragi. Descopeream țara și eram uimit. Reperele din apropierea liniei ferate dispăreau așa de repede din fața ochilor, de parcă trenul mergea cu 250 km/h. După 25 de ani, același traseu îl făceam într-o oră și jumătate cu elicopterul, dar reperele de pe pământ defilau așa de încet, încât părea că zbor cu 40 km/h.

Cum am ajuns la liceu, am primit uniformă, caschetă, șosete, pantofi, lenjerie intimă, cămașă și cravată, toate noi și pe măsura mea, hăinuțele mele civile le-am introdus într-un sac și le-am trimis acasă, prin poștă. Atunci am terminat cu „civilia”, începea o viață nouă pentru mine. Cu cravata a fost cel mai greu, nu mai purtasem niciodată așa ceva, nu știam cum să-i fac nod, dar m-au ajutat elevii din clasele mai mari, care veniseră să râdă de stângăcia noastră. Nu eram singurul care nu știa cum să facă nodul la cravată. Mi-am adus aminte de sonetul lui Eminescu: „Ai noștri tineri la Paris învață / La gât cravatei cum se leagă nodul / De vin apoi și fericesc norodul / Cu chipul lor isteț de oaie creață...”. Dar eu nu eram la Paris, ci la Liceul Militar „Dimitrie Cantemir” din Breaza.

După ce ne-am îmbrăcat, ne-am uitat în oglindă și nu ne vedea să credem cum am fost înainte vreme și cum arătam ca „boboci” ofițeri. Era o oglindă cât ușa de mare, nu ca aceea în care se uita tata când se bărbiera, oglindă la care noi îi ziceam „cotătoare” și nu era mai mare decât un manual școlar. Nu mă mai săturam, privindu-mă, trăiam un sentiment deosebit, și nu m-am putut abține să nu-mi exprim mirarea în gând: Ieri mulgeam vaca-n poiată. Astăzi port la gât cravată!

Mă gândeam la tata, ce va zice, ce sentiment va trăi când mă va vedea în uniformă mea militară și nu a vecinului meu! Mă gândeam și la mama, și-aș fi vrut să fiu lângă ea și să-i spun: „Nu mai plânge, mamă, după mine, aici, condițiile sunt mult mai bune ca acasă, numai că îmi este foarte dor de voi toți, mai ales de tine. O să-ți simt lipsa mereu!” Mă gândeam și ce-or zice copiii din sat când mă vor vedea cu costum și cu cravată la gât. La noi nu purta nimeni cravată, doar doi copii, domnișori le ziceam noi, din Timișoara și Arad, care veneau în vizite la bunici. Încercau să se joace cu noi, dar la început erau tare stângaci. Se mirau de ce vedeau la noi, că parcă veneau pe altă planetă. Uneori auzeam dialogul dintre mamă și fiu și făceam ochii mari:

- Mămica, de unde să aprind becul?
- Da', aici nu e curent, dragul mamei.
- Mămica, da' unde-i televizorul?
- Nu există televizor, fiindcă nu e curent, odorul mamei.
- Mămica, da' unde-i wc-ul?
- În spatele grădinii, la 50 de metri, iubitul mamei.
- Mămica, unde mă spăl, unde-i chiuveta?
- Iți bagă mami apă în lighean, și te speli.

Nu știau să se urce într-un pom, nu umblau desculți, nu știau să înoate, nu puneau mâna pe insecte, nu știau să alerge, parcă dădeau cu stângul în dreptul, dădeau impresia că parcă erau crescuți în vitrine, în puf. Cum păteau ceva, urlau și fugeau la mămica lor, spunând că și-au rupt piciorul și le curge tot sângele, deși se vedea că era o simplă zgârietură. Nu erau căliți ca noi, copiii crescuți la sat. Cu timpul se mai obișnuiau, dar atunci se termina vacanța și trebuia să meargă iar la viața lor, viață de coconi.

VA URMA

Notă

Acest articol este fragment din cartea „Ultimul zbor cu soții Ceaușescu”, scrisă de cdor(r) Alexandru Popa, unul din piloții echipajului elicopterului care a transportat trupurile inerte ale soților Ceaușescu de la Târgoviște la București, în data de 25 Decembrie 1989, Ziua Sfântă de Crăciun. Cei interesați, pot afla informații despre această carte la numărul de telefon 0745.114.431.

cdor(r) Alexandru Popa